

Luku 11, lukutehtävät

Lukutehtävät alalukuun 11.1

1. Silmäile luku 11.1. Katsele siis nopeasti otsikot, tummennetut sanat, kuvat ja kuvatekstit. Älä vielä lue leipätekstiä.
2. Mieti, mitä tiedät aiheesta jo nyt. Voit jo täydentää käsitekarttaa.
3. Lue alaluku 11.1 nyt huolellisesti kokonaan. Jos et ymmärrä jotakin lausetta, tarkista vieraiden sanojen merkitys sanastosta.

4. Täydennä käsitekartta kansanmurhista seuraavien kysymysten avulla:

kansanmurha

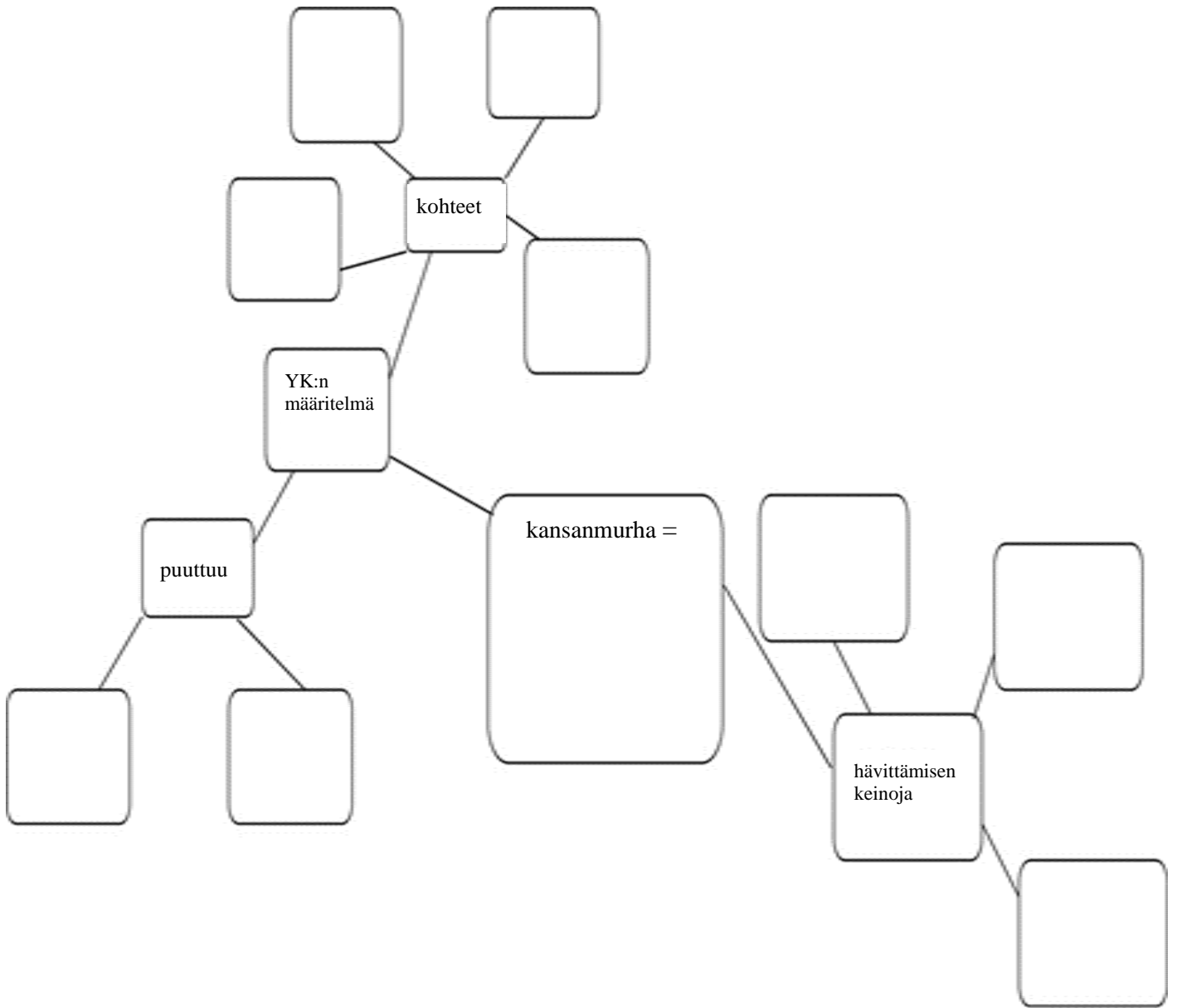
- Selitä omin sanoin, mitä tarkoittaa *kansanmurha*. Voit myös kirjoittaa sanan omalla äidinkielelläsi.

YK:n määritelmä

- Kirjoita ”kohteet”-laatikon ympärille laatikoihin, millaisia ryhmiä kansanmurhassa tapetaan YK:n määritelmän mukaan.
- Kirjoita ”puuttuu”-laatikon ympärille laatikoihin, millaiset tappamiset puuttuvat YK:n määritelmästä. Voit lisätä laatikoita, jos tarvitset lisää tilaa.

hävittämisen keinoja

- Kirjoita ”hävittämisen keinoja” -laatikon ympärille laatikoihin, miten kansa voidaan yrittää hävittää kansanmurhassa.

4. Yhdistä sana ja selitys tai esimerkki:

joukkotuhonta	☒	☒ Ihmiset, jotka asuvat Ruotsissa ja puhuvat äidinkielenään ruotsia.
poliittinen ryhmä	☒	☒ Ihmiset, jotka ajattelevat samalla tavalla siitä, miten yhteiset asiat yhteiskunnassa pitäisi hoitaa
kansallinen ryhmä	☒	☒ esimerkiksi islantilaiset, albaanit, kurdit tai tamilit
uskonnollinen ryhmä	☒	☒ esimerkiksi muslimit, kristityt, hindut ja juutalaiset
enemmistö	☒	☒ Ihmiset, jotka asuvat Ruotsissa ja puhuvat äidinkielenään suomea.
vähemmistö	☒	☒ Suomen rikoslain nimi kansanmurhalle

Lukutehtävät alalukuun 11.2

1. Silmäile luku 11.2. Katsele siis nopeasti otsikot, tummennetut sanat, kuvat ja kuvatekstit. Älä vielä lue leipätekstiä.
2. Mieti, mitä tiedät aiheesta jo nyt. Voit jo nyt aloittaa tehtäviä, jos tiedät jo asiasta.
3. Lue alaluku 11.2. nyt huolellisesti kokonaan. Jos et ymmärrä jotakin lausetta, tarkista vieraiden sanojen merkitys sanastosta.
4. Täydennä käsitekartta tekstin avulla. Piirrä laatikoiden ympärille lisää laatikoita niin paljon kuin tarvitset. Jokainen väliotsikko kuvaa yhtä laatikkoa. Väliotsikon alla olevat kysymykset liittyvät tähän laatikkoon.

Tausta:

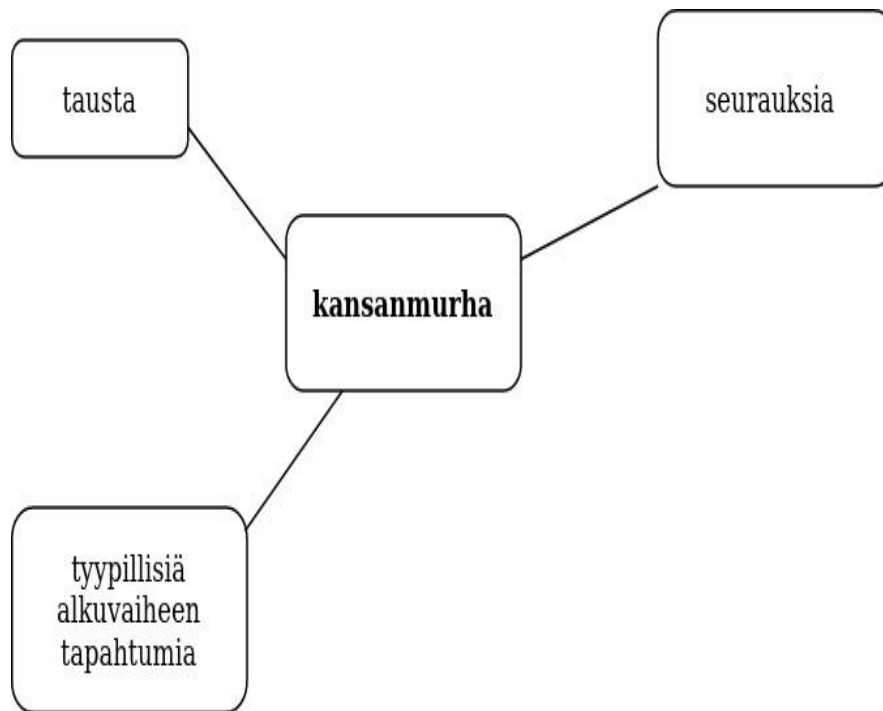
- Millaisista asioista kansanmurhat yleensä johtuvat?
- Mitä on tapahtunut ennen kuin kansanmurha alkaa?

Tyypillisiä alkuvaiheen tapahtumia:

- Millaisia asioita kansanmurhaan liittyy?
- Millaisia asioita tapahtuu jo ennen kuin varsinainen murhaaminen alkaa?

Seuraukset:

- Millaisia asioita tapahtuu, kun jossakin tapahtuu kansanmurha eli millaisia seurauksia kansanmurhilla on?
- Millaista elämä on kansanmurhan jälkeen?

5. Yhdistä samaa tarkoittavat lauseet:

Siirtomaa-ajasta juontuvat vanhat asetelmat voivat olla yksi kansanmurhan laukaiseva tekijä. ●

● Kansanmurhasta voi olla vaikea puhua sen jälkeen.

Kansanmurhista voidaan hahmottaa samankaltaisia piirteitä. ●

● Ennen kansanmurhaa ihmiset eivät saa esimerkiksi äänestää tai asua, missä itse haluavat.

Disinformaation levittämisen keinoin voidaan saada aikaan vihaa tiettyä ihmisryhmää kohtaan. ●

● Kansanmurha voi johtua asioista, jotka ovat tapahtuneet, kun maa on ollut toisen maan siirtomaa.

Kansanmurhaa edeltää usein ihmisten perusoikeuksiin kajoaminen. ●

● Monilla kansanmurhilla on jotakin yhteistä.

Tapahtumien jälkipuinti voi olla haastavaa. ●

● Ihmiset voidaan saada vihaamaan jotakin ryhmää, kun kerrotaan asioita, jotka eivät ole totta.

Lukutehtävät alalukuun 11.3

1. Silmäile luku 11.3. Katsele siis nopeasti otsikot, tummennetut sanat, kuvat ja kuvatekstit. Älä vielä lue leipätekstiä.
2. Mieti, mitä tiedät aiheesta jo nyt. Voit jo nyt aloittaa tehtäviä, jos tiedät jo asiasta.
3. Lue alaluku 11.3. nyt huolellisesti kokonaan. Jos et ymmärrä jotakin lausetta, tarkista vieraiden sanojen merkitys sanastosta.
4. Täydennä käsitekartta tekstin avulla. Piirrä laatikoiden ympärille lisää laatikoita niin paljon kuin tarvitset. Jokainen väliotsikko kuvaa yhtä laatikkoa. Väliotsikon alla olevat kysymykset liittyvät tähän laatikkoon.

Holokausti

- Selitä omin sanoin, mitä tarkoittaa holokausti. Voit myös kirjoittaa sanan omalla äidinkielelläsi.

Tausta

- Mitkä aatteet ja ajatukset vaikuttivat siihen, että holokausti alkoi?
- Mistä juutalaisviha johtui?

Oikeuksien rajoittaminen

- Miten juutalaisia alettiin kohdella?
- Mitä juutalaiset eivät enää saaneet tehdä?

Kristalliyö

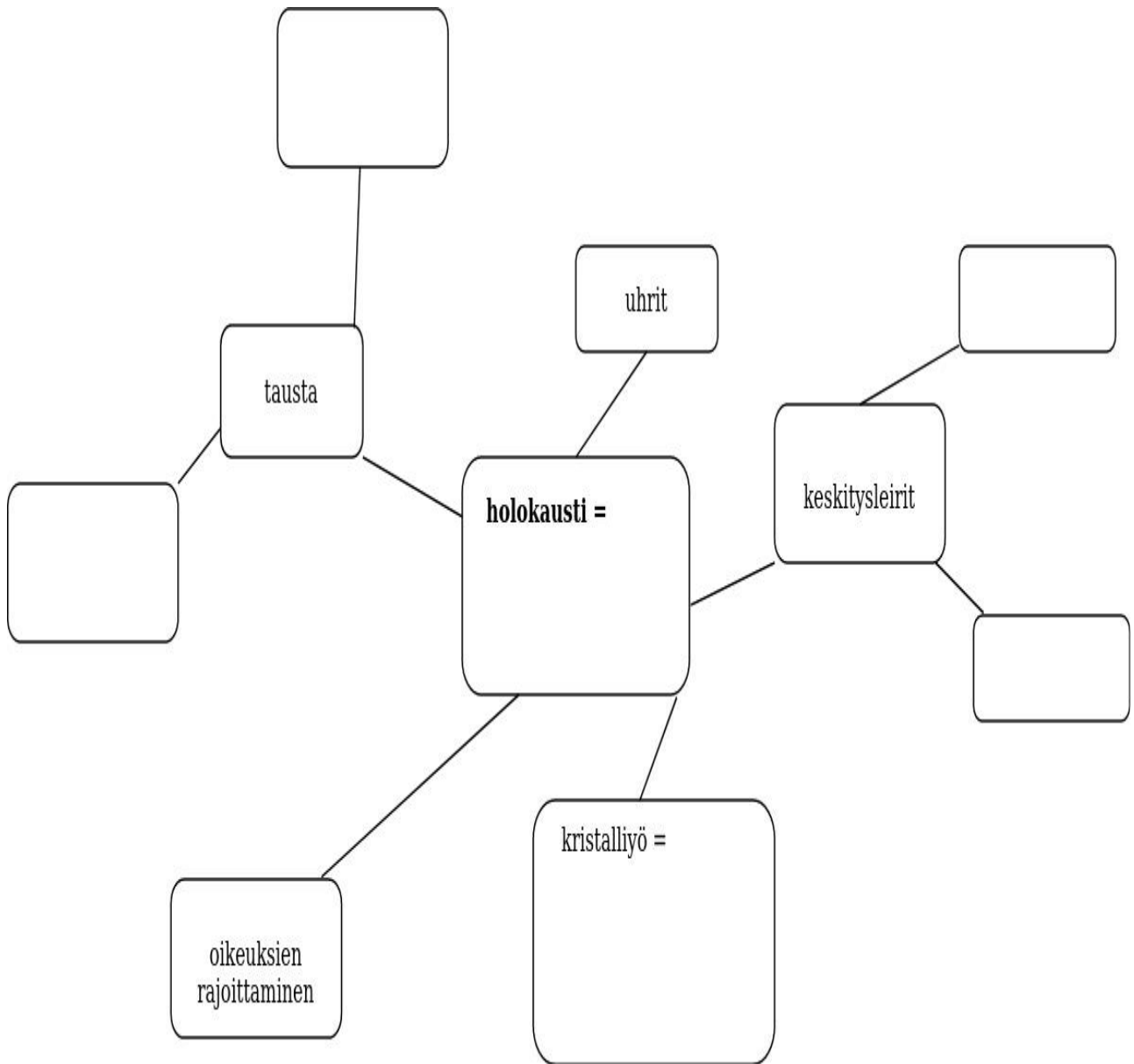
- Selitä omin sanoin, mitä tarkoittaa kristalliyö. Voit myös kirjoittaa sanan omalla äidinkielelläsi.
- Kerro lyhyesti, mitä kristalliyönä tapahtui. Piirrä lisää laatikoita, jos tarvitset.

Keskitysleirit

- Millaisia keskitysleirejä oli?
- Mitä näillä leireillä tapahtui? Piirrä lisää laatikoita, jos tarvitset.

Uhrit

- Kuinka paljon ihmisiä kuoli keskitysleireillä?
- Keitä uhrit olivat?

5. Yhdistä samaa tarkoittavat ilmaukset:

Hitlerin rodunjalostusajatusten juuret olivat rotuopissa ja evoluutioteoriassa.	●	●	Kun liittoutuneiden sotilaat tulivat keskitysleireille, he vapauttivat vangit leireiltä.
Holokausti alkoi juutalaisvähemmistön systemaattisella syrjinnällä.	●	●	Ennen kuin juutalaisia alettiin tappa, heitä alettiin kohdella eri tavalla kuin muita ihmisiä.
Juutalaisten lisäksi keskitysleirien uhreina oli muun muassa romaneja ja kehitysvammaisia.	●	●	Hiterlin ajatukseen ihmisten jalostamisesta vaikuttivat rotuoppi ja evoluutioteoria.
Keskitysleirien vangit vapautuivat liittoutuneiden joukkojen saapuessa leireille.	●	●	Keskitysleireillä tapettiin juutalaisten lisäksi esimerkiksi romaneja ja kehitysvammaisia ihmisiä.

Lukutehtävät alalukuun 11.4

1. Silmäile luku 11.4. Katsele siis nopeasti otsikot, tummennetut sanat, kuvat ja kuvatekstit. Älä vielä lue leipätekstiä.
2. Mieti, mitä tiedät aiheesta jo nyt. Voit jo nyt aloittaa tehtäviä, jos tiedät jo asiasta.
3. Lue alaluku 11.4 nyt huolellisesti kokonaan. Jos et ymmärrä jotakin lausetta, tarkista vieraiden sanojen merkitys sanastosta.
4. Täydennä taulukkoon kansanmurhat, joista kerrotaan tekstissä:

Paikka ja aika: Missä ja milloin kansanmurha tapahtui?

Syyt: Miksi kansanmurha alkoi?

Tekijät: Ketkä tappoivat?

Uhrit: Kuinka paljon ihmisiä tapettiin? Mihin ryhmään ihmiset kuuluivat?

paikka ja aika	syyt	tekijät	uhrit
<i>Armenia 1915</i>			
			<i>1–3 miljoonaa ihmistä: khmerejä, vietnamilaisia, kristittyjä, muslimeita ja buddhalaisia</i>
		<i>Bosnian serbijoukot</i>	
	<i>Muun muassa hutujen ja tutsien huonot välit ja hutupresidenttien lentokoneen ampuminen alas.</i>		

5. Yhdistä kuvaus ja kansanmurha. Huomaa, että sama kuvaus voi sopia useaan kansanmurhaan.

kansanmurha, jonka juuret ovat osin siirtomaavallan ajassa

armenialaisten kansanmurha

kansanmurha, jossa vaikutti voimakkaasti poliittinen aate ja valtaan nousut puolue

Kambodzan kansanmurha

kansanmurha, jossa osatekijänä oli Jugoslavian hajoaminen

Srebrenican joukkomurha

kansanmurha, joka alkoi karkotuksista

Ruandan kansanmurha

kansanmurha, joka ei kaikkein osapuolten mielestä ole kansanmurha

